

FREIXO

FREIXO COMÚN

(*Fraxinus excelsior*)

CLASE: Anxiospermas

ORDE: Xencianales

FAMILIA: Oleáceas

Árbore de copa alta e ovoide que pode acadar os 40 metros de altura. O toro é recto, coa tona lisa, de cor verde-gris nos exemplares novos e castaña-gris, con gretas nos adultos. Os gomos son de cor negra e veludos, apuntados e opostos. É unha árbore orixinaria de Europa e oeste de Asia que gusta de terreos húmidos e ricos (ribeiras, sebes e bosques húmidos). En Galicia atópase no norte. Nas montañas orientais forma freixedos, pequenas masas de bosque de ribeira.

A madeira é resistente e utilízase para mangos de ferramentas e pezas de carros. As follas teñen propiedades laxantes e diuréticas, a tona para baixar a febre, aperitivo e expectorante.

As follas son caedizas, opostas, compostas, pinnadas de 20 a 25 cm de lonxitude. Formadas por 9-13 foliolos. No outono pónense de cor amarela viva.

As flores, sen pétalos, están agrupadas en panículas que poden conter flores masculinas e femininas mesturadas ou separadas. Os elementos masculinos son simples estames (dous por flor). As flores femininas son pistilos solitarios en forma de frasco.

Os froitos son secos (sámaras), con ás de forma lanceolada duns 3 cm de lonxitude, de cor castaña cando están maduros.

Se queres que o carro ande forte, a un tempo e velaño, bóttalle o eixo de freixo e as treitoiras de sanguíño.

Freixo común do Parque Castrelos. Vigo. Ten máis de cen anos e arredor de 38 m de altura.

FREIXO DE FOLLA ESTREITA

(*Fraxinus angustifolia*)

CLASE: Anxiospermas

ORDE: Xencianales

FAMILIA: Oleáceas

Árbore de copa alta, ovoide e pouco densa que pode acadar os 25 metros de altura. O toro é recto, coa tona lisa, de cor gris-verdosa nos exemplares novos e castaña-gris, con retículas profundas nos exemplares adultos. Os gomos son de cor castaña escura.

É unha árbore orixinaria do sur de Europa, norte de África e oeste de Asia. Atópase en ribeiras e bosques caducifolios húmidos. En Galicia atópase no oeste, centro e sur. A madeira emprégase en ebanistería e para facer ferramentas. A leña e o carbón son de gran calidade. As follas son purgantes e a tona febrífuga e tónica.

As follas son caedizas, opostas, compostas, pinnadas de 15 a 25 cm de lonxitude. Formadas por 5-7 foliolos estreitos de forma lanceolada.

As flores, sen pétalos, están agrupadas en panículas que poden conter flores masculinas e femininas mesturadas ou separadas.

Freixo do Pazo de Fefiñáns. Mide 22 m de altura e 3,49 m de perímetro.

Os froitos son sámaras, con ás de forma lanceolada de ata 5 cm de lonxitude, de cor castaña. Maduran a finais do verán.

Freixo de Montepando. O Val. (As Nocedas. Monforte de Lemos). Ten máis de 250 anos e mide arredor de 18,50 m de altura e 6,50 m de perímetro.

PRADAIRO

(*Acer pseudoplatanus*)

CLASE: Anxiospermas

ORDE: Sapindales

FAMILIA: Aceráceas

Árbore de copa de forma ovoide, ampla e frondosa, que pode acadar os 40 m de altura. O toro é forte, con ponlas curtas e a tona gris escura con placas rectangulares moi rugosas, nos exemplares máis vellos. As flores poden ser hermafroditas ou unisexuais, coas pétalas pequenas e de cor amarela crara, en acios colgantes de 6 a 12 cm e lonxitude.

É unha árbore orixinaria do centro e sur de Europa que vive en solos fértiles e profundos de vales e bosques caducifolios. En Galicia atópase sobre todo nos montes de Os Ancares e O Courel entre 700 e 1.200 m de altitude.

A madeira é dura e emprégase en ebanistería e para a elaboración de contrachapados.

As follas son caedizas, simples, opostas, palmeadas, coa beira serrada de xeito irregular. Poden medir ata 18x26 cm. O peciolo é cilíndrico, de cor encarnada de 15 cm de lonxitude. Adquiren un característica cor amarela no outono. Os froitos son secos e con ás (sámaras dobles) e están agrupados en acios pouco mestos.

"Pravia" de Vilalba. Un pradairo que pode ter máis de 150 anos. Mide 15 m de altura e 4 m de perímetro.

Pradairo no Monte Aloia (Tui).

Pradairo en Vilarpandín (Navia de Suarna)

ARCE DE MONTPELLIER

(*Acer monspessulanum*)

É un arbusto ou árbore que acada pouca altura.

Atópase nalgunhas zonas do val do Sil, sobre todo en Enciña da Lastra.

LIDUEIRO

VIRGONDOIRO

(*Celtis australis*)

CLASE: Anxiospermas

ORDE: Urticales

FAMILIA: Ulmáceas

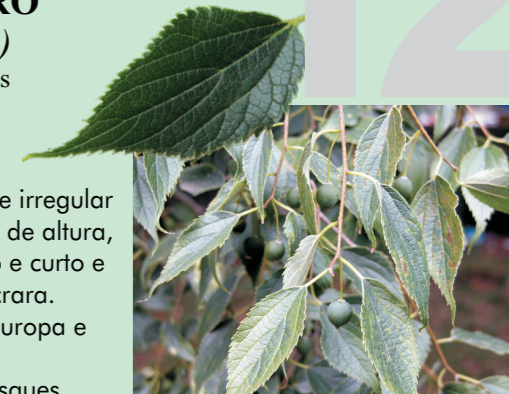
Árbore de copa ancha e irregular que pode acadar 30 m de altura, co toro dereito, robusto e curto e a tona lisa de cor gris crara. É orixinaria do sur de Europa e sudoeste de Asia.

Vive en barrancos e bosques.

En Galicia atópase raramente nas marxes dos ríos e preto de prados húmidos en varias zonas de Ourense, posiblemente naturalizada.

Tamén hai exemplares en parques e xardíns.

A madeira é resistente e elástica e emprégase para facer aparellos e remos. O froito é comestible. En verde emprégase como astrinxente e para deter as hemorrxias.

LAMAGUEIRO

ULMEIRO, OLMO

(*Ulmus glabra*)

CLASE: Anxiospermas

ORDE: Urticales

FAMILIA: Ulmáceas

Árbore de copa alta e redondeada que pode acadar os 25 m de altura, co toro recto e a tona bastante lisa e crara, de cor gris. Os gomos son grosos de cor avermellada.

É orixinaria do norte e centro de Europa e oeste de Asia. Vive en bosques caducifolios achegados aos ríos e precisa terras ricas e húmidas. En Galicia é escaso, atópase en Caveiro, no leste de Lugo e nordeste de Ourense.

A madeira, dura e compacta, é moi valorada en construción e para facer esculturas e mobles. A tona emprégase como astrinxente e para as enfermidades da pel e chagas.

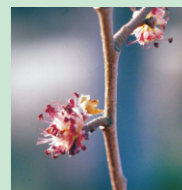
Distintas variedades de olmos empréganse como árbores de xardín, para alamedas e para plantar á beira das estradas e moitas veces son difíciles de distinguir porque hibridan entre elas.

O ulmeiro común ou negrillo (*Ulmus minor*) cultívase desde hai miles de anos pola súa resistente madeira. Atópase naturalizado nalgúns puntos de Ourense e do sueste de Lugo. A maioría dos exemplares das alamedas son *Ulmus hollandica*, un híbrido entre *U. glabra* e *U. minor*.

As follas son caedizas, simples, alternas. Unha característica distintiva das follas dos olmos son as súas metades desiguais.

As flores saen antes que as follas. Agrúpanse en pequenos acios de cor púrpura situados no alto das ponlas núas.

Os froitos son sámaras, de forma oval e aplanados, cunha á dobre e fina. Fórmanse antes da saída das follas.

Ulmus hollandica

Olmo (*Ulmus hollandica*) do Pazo de Lourizán (Pontevedra). Ten máis de cen anos, mide 30 m de altura e 4,24 m de perímetro troncal.